

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 29 Sierpnia r. s. 1821 roku

WIADOMOŚCI KRAJOWE:

Ostatnia data gazet petersburskich jest dnia 20 sierpnia.

Gazeta senacka ogłosiła następujące ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu:

Dnia 11 lipca. Taurycka zwierzchność gubernijalna przedstawiała Jego Cesarskiej Mości, o trudnościach, zdarzających się w sprawowaniu różnych obowiązków, na sądy ziemskie niższe włożonych, stąd pochodzących, że miejsca w nich zajmowane są po większej części przez szlachtę z tatarów, nieumiejących języka rosyjskiego i nieposiadających potrzebnej wiadomości do odbywania interesów. Dla zaradzenia temu Najwyżey rozkazano: 1) W gubernii tauryckiej sprawników i assessorów do niższych sądów ziemskich przeznaczać od korony; 2) Naznaczenie pierwszych polecić, na podstawie będących prawideł, komitetowi ustanowionemu d. 18 sierpnia 1814 r.; i 3) Naznaczenie assessorów poruczyć zwierzchności gubernialney.

Dnia 26 lipca. Cesarz Jego Mość, przenosząc raczywiściego radcę stanu Demczyńskiego, komisarza pełnomocnego w komisji likwidacyney warszawskiej, na własną jego prośbę, do kolegium państwa spraw zagranicznych, przez wzgląd na długą i gorliwą służbę; rozkazał pobierać przezeń teraz pensyą, 3000 rubli assygnowanych, zamienić w pensyą dożywotnią.

D. 27 lipca. Rada dworu Hippus, sekretarz przy wojennym gubernatorze rzymskim, w nagrodę gorliwej służby przez zwierzchność zaświadczoney, otrzymał pensy dożywotniej 1000 rubli, prócz pobieranej, a miejsca, na którym zostaje.

D. 30 lipca. Przy uwolnieniu zupełnie od służby ober audytora 28mej dywizyi pieszej, rangi 8mej klasy Wieliczki, dla choroby istarskiej, oraz audytorów półków pieszych alexopolskiego, Taranowa, dla odniesionej rany w bitwie, i półku orłowskiego Szewczenka dla choroby i kalectwa, najmilsiościwiec rozkazano wypłacać pensy dożywotnie, dla Wieliczki po 600, dla Taranowa po 450, a dla Szewczenka po 300 rubli. Przez inny ukaz teyże daty, dla ober audytora 2go korpusu pieszego, rangi 9tej klasy Krywczenkowa przy zupełnym uwolnieniu od służby, z nagrodzeniem za wysługę lat przepisanych rangą 8 klasy, rozkazano wypłacać dla niego pensy inwalidą, przez wzgląd na 24letnią służbę bez nagany.

Cesarz Jmć d. 14 marca r. t. potwierdził opiniją Rady Państwa, przyznającą dostojność szlachectwa dyakonowi Zurabowemu; a d. 24 marca przyznającą dostojność szlachecką radcy handlowemu Awetowi Kalustowu, z przelewem na potomstwo.

Kurs petersburaki d. 16 sierpnia: dukat holl. nowy

21 r. 50 k., stary 11 r. 70 kop. — Zmiana złota z r. 85 k. Zmiana srebra z r. 78 kop.

Nieustający dochód komisji umorzenia długów: 6% assygu. — po 102 } procentow;
5% brzęcząca moneta 77½ }

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 3 września.

Od dnia 31 z. m. ma stolica tutejsza w murach swoich J. C. Mość W. Xiecia Michała, a J. C. Mość W. Xiezę. Mikołaj z J. C. M. W. Xieźną małżonką swoją codziennie spodziewany. Już kilka pojazdów Jego nadeszło.

Nagradzając J. C. Mość W. Xiezę Michał dobrą usługę w czasie przejazdu Jego od granicy śląskiej do Warszawy, JP. Bentkowskiego oficjalistę pocztowego, raczył obdarzyć kosztownym pierścieniem.

FRANCYA.

(z Gaz. Zusc.) Paryż, dnia 15 sierpnia

Głos wszystkich partyj podniósł się tu najmocniej za sprawą greków. Francya, która dawno już przez rewolucyą wszelki wpływ w Lewantcie utraciła, z czego sami tylko anglicy korzystać umieli, co obchodzić może, żeby się Rosya z opieką swoją rozszerzyła nad państwem tureckim, łącząc greckie, wołoskie i albańskie krainy; żeby skruszyła więzy chrześcian w Armenii i Syryi, i stała się bliższą jeszcze sąsiadką monarchii perskiej? Anglicy zaś, panowie obojey Indyy i Oceanu południowego, czyliż mogą podnieść sprawną skargę przeciw wielkości Rosyy, kiedy bandera angielska nad daleko znaczniejszą masą ludów powiewa? Dla stłumienia nawet ducha rewolucyynego ukazuje się przedziwny sposób w peruszeniu, któreby Europa ku Wschodowi wymierzyła. Duch rewolucyyny opiera się bardziej na bezczynności pełney wrzawy i niezaspokojoney próżności, a niżeli na wyraźnych zasadach i zupełnie dokonanym systemacie anarchii; dowiedzionem to zostało dostatecznie przez owego ducha despotycznego, w którym niewolniczy nasi rewolucyoniści hołdowali niegdy wielkiemu cesarstwu. Europa nie może już więcej wysyłać osad swoich ku stronom Ameryki; ale jeśliby chciała podzielić się Wschodem, znalazłaby razem przewodnika dla wszystkich sił swoich, zbytecznych i burzących się wewnątrz, oraz wielki wzrost potęgi i wspólności. Jakkolwiek plan ten zdaje się z początku ogromnym (anglicy nie znaydowali nigdy nic zbyt ogromnem w największych przedsięwzięciach; inaczey nie stałoby się panami ani Indyy ani Oceanu południowego; inaczeyby Hiszpania nie zajęła dawnay Ameryki, a Portugalia nie rozszerzała się w Afryce), wszystkie jednak te trudności przy mocney i niewruszoney woli upadść muszą, tak jak wszystkie inne na świecie trudności. Przy tym będzie panowanie, kto stanie na czele teraznijsz

(podpisano) Józef.

Czytamy w gazecie moguńskiej co następu-
je: „Interes narodu greckiego, który się z przy-
muszonego snu obudził, bierze dziś górę nad
wszystkimi innemi politycznemi interesami. Pier-
wszy raz we 40 lat połączyły się wszystkie stron-

niem, pragnąc oswobodzenia jego. Doświadczeni oficjerowie pospieszają także z Francyi nadbrzeżu Deloponezu. Początek ten uznajemy godnym, aby nas zupełnie obchodził, i skoro w okolicach tutejszych utworzy się posiłkowe towarzystwo, jak nayechniey do niego przystąpimy."

List z Frankfortu (pisze gazeta berlińska) donosi: „W tej chwili zachodzą ważne w politycznych stosunkach wielkich Mocarstw europejskich układy, które się wkrótce wyjaśnią. Wczoraj przybyło tu wiele gości z Londynu i Petersburga, którzy z powodu niebytności osób, do których mieli listy, odali się spieszenie w dalszą drogę. Pomędzy wielu cudzoziemcami, którzy tu bawią, żaden zapewne nie wzbudził tyle ciekawości, ile przybyli tu niedawno Napoleon Bonaparte, kassyer z Turynu. Ma on być dalekim krewnym byłego Cesarza, i bardzo podobny do niego."

Widac już w Frankforcie młodzieńców chodzących z czerwonym krzyżem na piersiach, którzy się zapisali do korpusu, zaciągającego przez Barona Dutherg dla greków. Kupiono już znaczną ilość sukna białego i czerwonego dla czerwonego korpusu, który nie ma jeszcze oznaczonego miejsca, gdzie się ma zbierać.

W Saxeii widac także zapal mieszkańców za sprawą greków. Iuho to prawda, iż upadek handlu z powodu powstania greków w Morei i na wyspach archipelagu, daje się dotkliwie czuć na jarmarkach tamiecznych. W Lipsku, kupcy ormianie utworzyli towarzystwo, które daje wsparcie pieniężne wojskom, chcącym iść się w drogę i walczyć wspólnie z grekami. Oficerowie dostają po 150 do 200 talarów, a podoficerowie po 100 tej ilości.

KRÓLESTWO OBRZEJ SICYLIJ.

(z Gaz. Warsz.) Neapoli dnia 5 sierpnia. Nadzwyczajne w kraju naszym upały sprząsają wiele żołnierzy austriackich. Szpitale napelnione są chorymi. Dla tego przyczyną, i z powodu wysłania kilku korpusów do Kalabrii, oddziały wojska austriackiego ciągną jeszcze do naszego kraju. W Kalabrii zaszły liczne bitwy między ruchomymi kolumnami austriackimi i wciągającymi się bandami rozbojników. Uważają, iż nie tak liczne oddziały wojska austriackiego, stojące w miastach naszych, jako raczej ruchome kolumny, utrzymują spokojność publiczną.

Sąd wojenny w Apollino skazał na 100-letnie wygnanie z kraju niejakiego *Pasquali Suggese*, za to, iż powrócił do tego miasta z troykolorową kokardą, będącą znakiem Karbonarów (Węglarzy), strzelbą i dwoma ostrymi ładunkami.

Oddziały strzelców austriackich oczyszcili dolinę Mazzara, w Sycylii od rozbojników. Po między schwytanymi zbrodniarzami było dwóch ludzi, którzy mieli znaczenie podczas rewolucyi.

Okręt, który tu niedawno z Zaa zawinął, przywiózł kilku matków włoskich. Popłynęli stąd w połowie maja na okręcie tureckim *Cara Solimonia*, przeznaczonym do Alexandryi. W okolicy przylądku Passaro spotkali okręt grecki, który po krótkiej bitwie zdobył okręt turecki. Zaprowadził go do Hydryi, a w żegludze greckiej powrócił tureckim w morze, oddając im wet za wet za okrucieństwa w Stambule. Losu tego doznali wszyscy turoy na zabranych przez greków okrętach, których jest wiele w Hydryi, a między którymi są 4 należące do Basyi Egiptu.

KRÓLESTWO SARDYNSKIE.

W gazecie rzymskiej *Zuschauer* czytamy z Piemontu pod 3 sierpnia: Miedzy rezydującym w Moncie Królem naszym a rządem austriackim miała na początku przeszłego miesiąca stanąć konwencya, podług której 12,000 wojska austriackiego zajmować będzie przez rok, do końca września 1822, wyszczególnione w konwencyi okręgi i miasta. Austriacy mają zalegi swoje zanieść co cztery miesiące wojskiem z medolańskiego. Król Jmé Karol Felix płacić będzie za to po 30,000 fr. co miesiąc, i dawać codziennie po 12,000 porcyi chleba.

HISZPANJA.

(z Gaz. i Korr. Warsz.) Madryt dnia 4 sierpnia. Królestwo Ichmość powrócił wczoraj do tutejszej stolicy. Lud witai ich okrzykami: *Niech żyje Król konstytucyjny!* Oda wojskowa i gwardya narodowa stały pod bronią.

Przybył tu on-gdy goniec z Centy i przywiózł wiadomość, iż Cesarz *Mulay Soliman* chce obejrzeć tameczne szanse. Wielkorządca uprasza w swym liście o rozkaz, jak sobie ma postąpić, ile, że wspomniany Cesarz bierze zawsze 4000 wojska dla swej załogi.

Naczelnik polityczny wydał odzwętyczając się klubu Fontany Złotej, w którym przewodzą adwokat bez spraw, pleban bez plebanii, i kilku urzędników bez urzędowania.

Minister sprawiedliwości zalecił wszystkim prefatom dyceceznym, a z by powściągnęli walsanie się po kraju zakonników, tak zniesiony, jak i zachowanych klasztorów, tudzież xęty świeckich niepilnujących swoich parafiy. Wzyscy takowi powinni na miejsca swoje powrócić, i nie oddalać się bez wiedzy władz przywoitwych. W przypadku nieposłuszeństwa ze strony xęty świeckich i zakoników, przai dycecealni zgłoszą się o pomoc potrzebną do naczelników politycznych. Z niewkonanie tego rozkazu, włożył Król na urzędników cywilnych odpowiedzialność.

PORTUGALIA.

Przybyły dnia 10 sierpnia do Havre okręt z Rio Janeiro, potwierdził wiadomość o nowej tam rewolucyi i dodał, że wojska które z Montevideo przysły, ustanowidy radę rejencyjną, w której Xiążę następcą tronu jest wprawdzie członkiem, ale nie prezydentem. Wreszcie nowe to powstanie uskuteczniło się bez rozlewu krwi. Krajowe wojska połączyły się z przybyłymi, i podane zostały Xiążęciu następujące załania: 1) Żeby Król, lewie Jmé następcą tronu zaprzysiągi zasady nowej konstytucyi portugalskiej; 2) Żeby Xiążę następcą oddalił swego doradcę, Hrabiego *Don Arcos*, i wysłał go do Europy; 3) Ma być natychmiast mianowany tymczasowy rząd z dziewięciu osób; 4) Oby d. 22 kwietnia na birzy uwigzione, mają być natychmiast uwolnione; 5) Wydane d. 22 kwietnia rozkazy mają być ogłoszone, aby się z pewnością dowiedzieć, kto je wydał, i jak z wojskiem postępować zamysłano. Zazwolił no natychmiast na ceterzy pierwsze punkta; ale Xiążę wolał się całkiem od spraw usunąć, a zezeli siebie na nieprzyjemność narazić. Niestety ma przeciw niemu panować wielkie rozamię umysłów, nawet w wojsku, i okazać ma się w nader nieprzewoitym sposobie. (*Zusch.*)

AUSTRIA.

(z Gaz. Warsz.) Wiedeń dnia 23 sierpnia. NN.

Cesarstwo Ichmość przybyli dnia 16 b. m. do *Salzburga*. Król bawarski przybywszy tegoż dnia do *Berchtesgaden*, wysłał Barona *Kessling*, koniuszego, do *Salzburga*, poczem Cesarstwo Ichmość zaproszeni od tego Monarchy, udali się dnia 17 b. m. do *Berchtesgaden*, z kąd N. Cesarzowa pojechała z Królem bawarskim, oycem swoim, do *Tegernsee*, a N. Cesarz Janó wrócił do *Salzburga*, gdzie kilka dni zabawi.

Dostrzegacz Austriacki nie dotąd nie donosi o zaprowadzeniu Xiąęcia *Aleksandra Ypsylantego*, do twierdzy węgierskiej *Mungaux*, a inne gazety niemieckie wątpią o tém. Brat jego, *Demetrius*, jest (jak wiadomo) w *Morei*.

IRLANDYA.

(z *Kor. Warsz.*) *Dublin* dnia 14 sierpnia. Król przybył onegdaj do naszej stolicy, właśnie w rocznicę swoich urodzin. (Rozpoczął 60 rok życia). Wojsko stanęło w szeregach; mnóstwo obywateli wyszło na powitanie monarchy. Do panów i zebranego ludu następującą miał mowę:

„*Lordowie i Mości Panowie!* Nie mogę wypowiedzieć wam mojej radości, jaką mię dobre przyjęcie wasze napelnia. Przyymicie za to szczere podziękowanie. Nie jestem w stanie wysłowienia moich uczuć, jak wysłowić je pragnę. Daleką przedsięwziąłem podróż; zostawałem długo na morzu, i zniosłem takie okoliczności, które wam są wiadome. Niechaj serca wspaniałomyślnie i tklive sądzą o moich uczuciach. Dzien ten jest nayszczęśliwszym dniem życia mego. O dawna było życzeniem mojem odwiedzić was. Moje serce zawsze było za wami. O! pierwszego bicia jego we mnie kochałem Irlandyą. Dzien ten dał mi dowód nowy, iż irlandczykowie mię kochają. Dostojność, stan i znaczenie są niczem; ale myśl, iż w sercach wiernych moich irlandczyków żyję, napelnia duszę moją najwyższą radością. Dziękuję wam raz jeszcze za waszą dobroć, i żegnam was. Czujcie to dla mnie, co ja dla was czynić będę. Za wasze zdrowie pełny kielich wypiję. Za wasze zdrowie wypiję czarę Irlandzkiego waszego napoju.”

TURCJA.

(z *Gaz. warsz.*) *Stambul* dnia 26 lipca. *Bahram* Basza przysłał do tutejszey stolicy z *Monte Santo* znaczną ilość porzucanych uszu; pozabijano wszystkich tamecznych mieszkańców, i wielu mnichów klasztornych wyosięto.

Basza *Widdynu* posłał tu 74 greków z korpusem *Ypsylantego*, wziętych w niewolę wraz z działami, którzy przeciagnęli tu przed W. Sultanem; 6 z nich osięto, 5 posłano do Baszy *Bostandzi*, a resztę zaprowadzono do publicznego więzienia *Bagno* w arsenał. W *Stambule* panuje spokojność, nakazano atoli uzbroić się nanowo ludowi. Bateriae nowo usypane wzdłuż morza czarnego; opatrują mocno działami, i wysłano szalupy kanonierskie na uyscie morza czarnego; w zbrojowni widać wielką czynność. Wszyscy są za wojną, lud sobie jej życzy; atoli ministerium, które ztąd złe skutki przewiduje, sprzeciwia się temu.

W *Kandyi* przysydz miało do krwawey bitwy pomiędzy Turkami a Grekami; turecy zostali zupełnie pobitymi.

Postelnik Pandas Oglu, były agent Xiącia *Kallimachiego* przy W. Porcie, i tłumacz podczas ostatnich obrad rossyjskich, został osięty.

Rząd tutejszy używa surowych środków prze-

ciw burzycielom spokoyności. Pewnego kupca tureckiego, który podczas rzezi greków, najwięcej dokazywał, skazano na śmierć. Zalecono kupcom otworzyć sklepy. Przed dwoma dniami przedawano mniejszy chleb; lud zaczął szemrać, i natychmiast wiele piekarzy przybito za uszygwoździ do drzwi ich domów, lubo otrzymali w tej mierze pozwolenie od rządu. Mimo tego jednak będzie drożyzna; okręty bowiem *Idryoc-kie* nie sprowadzają zboża.

Od granic tureckich dnia 4 sierpnia. Słychać o trwawych utarczkach między grekami i turkami w *Morei*. Walczono z bezprzykładną zaciętością. Brakuje grekom dział i biegłych kanonierów. Spodziewają się jednak przybycia zagranicznych artylerzystów. Na wyspie *Kandyi* powodzi się grekom.

W *Konstantynopolu* pospólstwo tureckie ma być bardzo rozjątrzone przeciw wojskom azjatyckim, które nawet bezbrannych mahometanów rabują.

Xiąć *Demetrius Ypsylanty* wydał na wyspie *Hydra* odezwę w której w imieniu brata swego miemi siebie wysłaną dowódcą i wzywa Greków do waleczności; potem udał się do obozu pod *Trypoliza*.

NIDERLANDY.

(z *Gaz. warsz.*) Xiąć *Wellington* obejrzawszy warownie miast *Tournai*, *Gandawy* i *Antwerpii* przybył do *Bruxelli* dnia 10 sierpnia wieczorem.

AFRYKA.

(z *Gaz. Warsz.*) *Algier* dnia 19 lipca. Zaczęto tu uzbrajać statki korsarskie, co jednak wkrótce ustało. Przyczyną tego mają być liczne okręty greckie na śródziemnym murzu, z którymi algierczykowie nie chcą się spotykać.

AMERYKA PÓŁNOCNA.

(z *Gaz. Warsz.*) *Gazeta* wychodząca w *Washingtonie* umieściła mowę Pana *Quincy Adams*, mianą podczas obchodu rocznicy niepodległości północney dla Ameryki. Znajdują się w niej ostre przycinki dla Anglii. „Podnieście się (rzekł między innemi) Panowie morze: podnieście się ryccie przyznanej uam wolności! Pójdźcie i dowiedźcie się, co Ameryka dla dobra ludzkości uczyniła? *Temistokles* zapytany szydersko przez pewnego wielkiego muzyka: czy umie grać na lutni? odpowiedział: *Nie umiem; lecz umiem z małego miasta zrobić wielkie.*” Przypominał w tém miejscu iż prezesem londyńskiej akademii sztuk pięknych był amerykanin *West*; iż Amerykanin *Folton* wynalazł statek parowy, i że baterie parowe przewyższają podobno race kongrewskie.

Listy z wyspy *ś. Tomasza* pod d. 5 lipca donoszą, iż powstańcy Hiszpańsko-Amerykańscy zajęli znowu *Caracas*, dokąd weszli dnia 20 czerwca. Częsta odmiana rządu i niepewność, która strona weźmie przewagę, zatamowały wszelki związek z Hiszpanią.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

(z *Gaz. Zusc.*) W wojsku pruskim mają być znowu wprowadzone namioty.

Anglik jeden prosił urzędu szwedzkiego o pomoc, sposobem pożyczki, dla założenia młyna do rozcierania kości zwierzęcych. Rząd odmówił jego żądaniu, ale razem wyszedł zakaz wyprawdzania takich kości, i zachęcenie rolników, żeby kości tych na nawóz używali.

DODATEK.

Wilno dnia 29 Sierpnia 1821 roku v. s.

WIADOMOSCI ROZMAITE.

List z *Madrytu* pod 25 lipca wyraża: Nie podobna wyobrazić sobie śmiałości, wybiegów i gwałtów, których faktorya w *Gibraltarze* używa dla zarzucenia pobrzeży Hiszpanii, od ciśnień aż do *Karthageny* towarami zakazanemi.

Wiadomość, że *Iturbides*, przywódca powstańców w *Meksyku* złożył broni, wystawiają teraz w takim sposobie, że zmusił wice króla do zawieszenia broni, wręczenie komunikacya między *Meksykiem* a *Vera Cruz* jest całkiem przecięta, a gubernator miasta *Vera Cruz*, które ściśle jest opasane, prosił o nadesłanie pomocy z *Hawannah*.

Wiadomość dla wierzących! W nocy z dnia 8 na 9 sierpnia, wojenny duch zamkowy pociągnął znowu z piekielną wrzawą ze *Schnellert* do *Rotenstein*.

Oszczędność w Anglii posunięta teraz została do tego stopnia, że 3 500 ludzi na warstwach królewskich w *Plymouth*, mają na przyszłość robić tylko po pięć dni w tygodniu: t. j. od poniedziałku do piątku.

Wydał Król francuski ustawę, podwyższając pensyą wikaryuszom przy plebanach z 250 do 300 fr. i dawnym zakonnikom, dla których w budżecie na rok 1821 wyznaczono 450,000 franków, a dla plebanów i ich pomocników, niemogących z przychynu podeszłego wieku lub słabowitego zdrowia pełnić obowiązków plebańskich, 260,000 fr., dzieląc tę część ten fundusz powiększył.

Zawinął okręt *Jenny* z *Montevideo* w Ameryce do portu *St. Malo*, mający na sobie pięciomiesięcznego tygrysa tak ułaska wionego, że igra z maytkami jak piesek.

Według obliczenia ogłoszonego przez prefekturę policyjną, wypatrzebowano w Paryżu roku przeszłego ryb morskich a 3,195,520 franków, ryb z rzek i stawów za 399,270 fr. ostryg za 821,618 fr. drobiu i wierzyny za 7,161,402 fr.: masła za 7,105,531 fr., jay za 3,696,302 fr., maki worów 221,906; rozmaitego ziarna zbożowego worów 119,168,176. Jest w Paryżu 900 siatek, płacących każdy miesięcznie policyi za wolność stania na miejscach publicznych po 6 franków 25 centym, i 1200 karyolek płacących miesięcznie każda po 13 fr 35 centym. Oświecenie miasta Paryża kosztuje na rok 495,331 fr. 98 centym. Czyszczenie ulic, polewanie mostów, tam, ranków i bulwarów są wydzierżawione na rok za 402,755 fr. 92 centym.

Francuski minister spraw wewnętrznych ustanowił od roku kommisją dla polepszenia stanu więźniów. Dobroczynne tego skutki są znane. Więźniowie mają osobne sale do jedzenia, sypiania i pracy. Zamiast jak dawniej, na pryczy, spierają teraz każdy więzień na łóżku, na którym leży siennik, poduszka, i wełniana kołdra. Co tydzień więźniowie dostają czystą koszulę i parę pończoch. Oprócz tego, są używani do rozmaitych robót, jako to: przędą, robią koszyki, szyją suknie, i t. p. Trzecia część wynikająca stąd dochodu wypłacana im jest co tydzień, a jedna część potrącana za utrzymanie, trzecia zaś wpływa do kasy, z której im przy wyjściu z więzienia pozostałość wypłacają z procentem. Każdy więzień odbiera na dzień 1½ funta chleba, i dwie porcje zupy *runfordskiej*.

Swisłocz (w powiecie Wołkowyskim):

W dniach 26, 27, 28, i 29, czerwca r. b. odbywał się popis publiczny roczny uczniów Gimnazjum Gubernii Litewsko-grodzińskiej w *Swisłocz*, w godzinach rannych i popołudniowych z nauk, języków i rysunków. Obchód ten szkolny w 3 pierwszych dniach nie wiele miał świadków, lecz za to dnia 29 z powodu licznego zebrania Urzędników i obywatelstwa był najsławniejszy i zasługuje, aby był podany do wiadomości publicznej. D. 29 czerwca odbyło się uroczyste nabożeństwo: mszą wielką, celebrował Proboszcz *X.X. Kanoników regularnych laterańskich z Krzemienicy J.X. Judynowicz* w asystencji swego Kleru. Obchód ten religijny, drugi raz w tutejszym mieście widziany, sprawił zbawienne uczucia w młodzieży szkolnej, które z licznym zebraniem obywatelstwa i mnóstwem ludu zgromadzonego dzieła. Pod czas mszy miał kazanie Kapelan gimnazjalny razem nauczyciel Religii *X. Soroka*, założywszy sobie materyą, że Religija chrześcijańska i z swego źródła, i z swojej istoty i nareszcie ze sposobów krzewienia się jest prawdziwie bożką. Pod czas nabożeństwa młodzież szkolna popisywała się z talentem w muzyce, pod przewodnictwem metra *P. Romana Piotrowskiego*. Po południu, gdy zaproszeni Urzędnicy, Delegowani od władz powiatowych i Goście wskazane miejsca zasiedli, rozpoczął się dalszy ciąg popisów od nauki religii klas wyższych, zagajony krótkim przemówieniem Kapelana Gimnazjum: o potrzebie staranniejszej po domach instrukcyi religijnej dla młodzieży, nim ta do szkół publicznych oddana będzie; dalej młodzież zdawała sprawę z nauk fizycznych; matematycznych; języków i literatury klasycznej; wymowy i poezyi polskiej, dziejów starożytnych i krajowych; Prawa przyrodzonego tak prywatnego jak publicznego i t. d. Rozkład popisu tak był urządzony, że w dniu najsławniejszego zebrania Urzędników, obywatelstwa i rodziców, każdy nauczyciel miał pole rozwinięcia się z przedmiotem, którego wykładowi najsławniejszy godzin poświęcał w roku szkolnym, oraz okazania własnej pracy i uścisłości w postępie uczniów. W tym dniu zgromadzenie osób pociągających było nader liczne: a między innemi znajdowali się: Senator Królestwa Polskiego, Jenerał i dziedzic *Swisłocz* *J.W. Hrabia Tadeusz Tyszkiewicz* z familią; *J.W. b. Marszałek Wołkowyski Radowski*; Prezydent sądów *Ziem. Olendzki*, oraz delegowani od innych Sądów. Po ukończonym popisie dyrektor gimnazjum i szkół gubernii grodzińskiej *H. Krusiński* zabrał głos: w nim wystawił ważność powołania osób stanu nauczycielskiego; wyliczył wyuczalne wady wychowania domowego, które wielki mają wpływ na postęp edukacyi publicznej; przytomnym urzędnikom i gościom za obecność na popisie, duchowieństwu za posługę religijną podziękowanie złożył; nakoniec zaprosił najstarszego z urzędników przytomnych, Prezydenta sądów ziemskich *wołkow.* *J.W. Olendzkiego*, aby przygotowane patenta dla trzynastu uczniów kończących nauki w gimnazjum raczył rozdać. Zaproszony przez dyrektora Urzędnik, w przemówieniu swoim oświadczywszy zgromadzeniu uczącemu, w imieniu obywateli powiatu i przytomnych rodziców, podziękowanie założone trudy około młodzieży; uczniom ukontentowanie za porządne zdanie sprawy z nauk i języków; dawszy wychodzącym z gimnazjum oycowskie przestrogi i rady, patenta onym porozdawał. Obchód ten uroczyste dzieł czynnych ukończony został przez odśpiewanie dziękczynnych modłów, *Te Deum*, tak za pomyślność Dobroczyncy edukacyi publicznej Najjaśniejszego Panującego Monarchy i N. Jego Rodziny, jako też na podziękowanie Panu Zastępcy pow. za szczęśliwie ukończony rok szkolny pracy, poczem uczniom w liczbie trzystu kilkudziesięciu, z przybytku nauk na łono rodziny udającym się, roczne świadectwa rozdano. Tego dnia wieczorem uczniowie Gimnazjum tutejszego: *Wale-*

ry Ostromecki z V, i Napoleon Orda z IV klasy, pod kierunkiem i z pomocą metra muzyki P. Piotrowskiego, grali koncert na pantaleonie, z którego dochód, czterdzieści kilka rub. sr. wynoszący, na wsparcie biednych spółtowarzyszów przeznaczili, a przez to na samym wstępie życia, przy słabych jeszcze tego talentu pierwiastkach dowiedli, że wsparcie potrzebujących za rzecz świętą poczytując, z wykładanych im zasad moralności korzystają, a to nawet zapowiada, że będą w czasie użytecznymi członkami towarzystwa. Tegoż samego dnia odbył się z zwykłą uroczystością popis publiczny roczny we wszystkich zakładach edukacji publicznej w gubernii grodzieńskiej: także rozdanie patentów uczniom kończącym nauki, a oddzielnie rozdanie świadectw rocznych uczniom wyjeżdżającym do domów na czas wolny od nauk, dopełnione zostało w myśl ustaw na szkoły publiczne. W szkole powiatowej grodzieńskiej pod dozorem XX. Dominikana w dniu ostatnim popisu rocznego, Cywilny Gubernator grodzieński, Radca stanu i Kawaler JW. Andrzejkowicz, przy rozdaniu patentów dla ośmiu uczniów kończących nauki, imiona pięciu uczniów celujących nauką i obyczajami w teysakole, własną ręką do księgi złotej zapisał. Uczniowie celujący nauką i obyczajami w Gimnazjum grodzieńskim. z klasy I: Barklay Jan, Bulharowski Piotr, Kruszewski Józef, Majewski Franciszek, Malewicz Hilary, Oleńdzki Henryk, Panasewicz Wiktor, Stankiewicz Kazimierz, Sawaniewski Antoni, Woyciechowski Wincenty, Wincza Jakób. z klasy II: Biergiel Alexander, Bohuszewicz Jan, Glazer Antoni, Jelec Ignacy, Kollatay Julian, Oleńdzki Alexander, Rokicki Romuald, Strawiński Stanisław, Wyslouch Juliusz, z klasy III: Bulharowski Ignacy, Suchodolski Walenty, Strawiński Adam, Sawaniewski Józef, Krzywicki Jan, Przybylski Marcin, Szczygielski Karol. z klasy IV: Kozmiński Andrzej, Eysymont Kazimierz, Estko Roman, Obniski Leon, Nethler Kazimierz, Ciechanowski Andrzej, Strzeżmiński Antoni. z klasy V: Budziński Konstanty, Ostromecki Waleryan, Bosiacki Felix, Czółowski Bogdan, Lewoniewski Alexander. z klasy VI: Suzin Michał, Pokroszyński Erazm, Janczewski Wawrzyniec, Giecold Stefan, Ciepliński Marcin, Heltmann Franciszek.

Datnow (w powiecie Kowień.).

Dnia 50 miesiąca czerwca r. t. odprawił się egzamen publiczny uczniów wszystkich klas szkoły Datnowskiej. Rozpoczęły się examina od klasy pierwszej, i szły kolejno aż do klasy

szóstej, zaczynając od nauki religijnej i moralnej, z różnych potem przedmiotów okazali uczyniony w roku postępki. W ostatku były examina z języków rossyjskiego i niemieckiego. Popisy trwały codziennie od godziny iszey aż do godziny dziewiątej z południa, a liczni goście plei obojczy z ukontentowaniem przypatrywali się pracy i pilności uczniów.

Miedzy gośćmi przybyłymi na publiczny popis uczniów, znajdowali się JW. Antoni Chrapowicki Półkownik i kawaler, JW. Wincenty Wiszniewski Podkomorzy ptu Szawelskiego, W. Józef Grużewski Sędzia graniczny ptu Rosieńskiego, W. Stanisław Dobkiewicz Sędzia Ziem. powiatu Rosieńskiego.

JW. Antoni Chrapowicki, sam będąc miłośnikiem nauk, równie też zachęcając i młódź szkolną do usilnego starania się o nabycie, jej, raczył w roku zeszłym przez dozorcę szkoły ofiarować zegarek uczniowi najwięcej w naukach i obyczajach celującemu; dar ten za spólną zgodą nauczycieli wszystkich, i w obliczu gości, po krótkim przemówieniu dozorcę szkolnego, został oddany uczniowi klasy 4tej Wincentemu Witkowskiemu. W roku teraźn., podobną nagrodę to jest, zegarek, JW. Chrapowicki, powierzył na ręce WJPana Piotra Kozuchowskiego, Wizytatora szkół Gubernii Wileńskiej, aby uczniowi najwięcej w naukach i obyczajach celującemu był oddany, przez uznanie Wizytatora i zgromadzenia szkolnego, Dyonizemu Zebrowskiemu uczniowi klasy szóstej oddany został.

Ukończył się ten popis przy zaintonowaniu Hymnu *Te Deum laudamus*, na podziękowanie Bogu Najwyższemu za szczęśliwe nas doprowadzenie do kresu nauk pożądaných.

Uczniowie celujący: w Klasie iszey: Adamowicz Józef, Odowin Jerzy, Przyalgowski Andrzej, w Klasie 2giej: Jassewicz Tadeusz, Laudanski Romuald, Węclowski Stefan, w Klasie 3ciej: Janulowicz Maciej, Misztowtt Felicyan, Mayzakowski Marcin, Markiewicz Jan, Pelicki Józef, w Klasie 4tej: Markiewicz Kazimierz, Woynilowicz Karol, Skaczkowski Nikodem, w Klasie 5tej: Dobkiewicz Franciszek, Jurewicz Józefat, Witkowski Wincenty, w Klasie 6tej: Zebrowski Dyonizy, Brzewicz Wincenty, Petruszewicz Urban, Zieliński Teofil.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 26 sierpnia: rubel srebrny, 5 ruble kopiejek 88, czerwony złoty nowy rubli 12 kopiejek 2, stary rubli 11 kopiejek 75, imperyal rubli 37 kop 70.—

Wolno Drukować E. N. Golański Czt. Kom. Cenz. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi.

Wzwanie pensyonarzy.

Od Rządu obwodu Białostockiego 2go oddziału niniejszem ogłasza się: ponieważ niżej wyrażone osoby, przez kilka już lat niezgłaszają się dla odebrania pensyi i kompetencji podług rozpisania byłej ekspedycyi dochodów Państwa, do wypłaty z tego Rządu co rok naznaczonych, a mianowicie: A) Odstawni byłych wojsk pol. porucznicy: Maciej Rybiński, który służył w drugim półku Litewskiej lekkokonnej kawalerii; Michał Szawiański, który służył w tym samym konnym strzeleckim półku, Jerzy Sochacki, który służył w 2giej brygadzie wielkopolskiej kawalerii, i Adalbert Zastocki, który służył w tejże kawalerii, którym naznaczono pensyi każdemu na rok po ru. 54 sr. B) Szlachcianka Hismeka, której, za odebranie w czasie pruskiego 10tego Rządu wytwórstwa Żaluskiego, w powiecie Bielskim znajdującego się, naznaczona corok opłata kompetencji po 79 rubli 36 kop. sr., i C) był w wojsku rossyjskiem: odstawni z półku mariopolskiego huzarskiego, podoficer Maciej Borowski, któremu naznaczono pensyi po 8 rubli 24½ kop. i któremu naznaczono pensyi po 8 rubli 24½ kop. i któremu naznaczono pensyi po 18 rubli 42½ kop. assygn. na rok; zatem Rząd obwodowy przez niniejsze uwiadomienie ich, iż jeżeli

któ z nich do odebrania wyrażonych pensyi i kompetencji, na termin naznaczony Ukazem Rządzącym Senatu dnia 24 julii 1783 roku, to jest: znajdujący się w Państwie Rossyjskiem w ciągu jednego roku, a będący za granicą w ciągu dwóch lat, niezgłosi się, lub plenipotentów z przyzwoiteni świadectwami o miejscu swojego pobytu i życiu nie przysła, w takim zdarzeniu, assygnowane dla nich pensye i kompetencye, na mocy Ukazu Rządzącego Senatu 1806 roku maja 25 dnia, będą przyłączone do sumy kasnaczejstwa Państwa. Miasto Białystok, dnia 19 augusta 1821 roku. Rządu Obwodu białostockiego 2go oddziału Sekretarz, Radca tytularny, Ludwik Lachowicz.

Przedz.

Od Mińskiego gubernialnego Rządu ogłasza się: iż w tymże Rządzie będzie przedawać się z publicznego tangu za nieopłacenie przez mieszanina Radoszkowskiego, żyda Leybę Rubena, skarbowego długu, drewniany tegoż Rubena dom, z placem i wszelkimi do niego przynależnościami, znajdujący się w ptwie Wilejskiem w zasztatnem mieście Radoszkowiczach, oceniony do 960 rubli ass., z którego pobiera się rocznego dochodu 24 rubli, a w lat dziesięć wynosi 240 rubli assygnacyjnych; zatem

życzący nabydź takowy dom, zechcą przybydź do tego Rządu na terminy: pierwszy dnia 20, drugi 27 mca septembra terazn. 1821 roku, a trzeci ostateczny za trzy miesiące, licząc od dnia wydrukowania tego ogłoszenia w gazetach Sankt Petersburgskich lub Moskiewskich, gdzie to później nadają im okazane opisanie domu i warunki. Dnia 20 augusta 1821 roku. Mińskiego gubernialnego Rządu. Sekretarz Felicyan Arcimowicz.

Sądy Exdywizorskie.

Postanowienie Sądowe.

1. Postanowienie Sądu głównego Kijowskiego cywilnego Departamentu o narnaczeniu terminu Rozprawy ogólnej JW. Alexandra Hrabiego Chodkiewicza b. Senatora Kasztelana Jenerała wojsk polskich z wierzycielami onego w guberniach Kijowskiej, Wołyńskiej i Mińskiej zamieszkałemu w dziele od sądu zjazdowo rozbiorowego na Rawizyą posąpionym.

Sąd Główny Kijowski cywilny Departament rozwiązując i raport Sądu zjazdowo rozbiorowego 2re prośbę w imieniu JW. Alexandra debitora 3cie Powtórna prośbę w imieniu JW. Józefa w reprezentacji opiekunów czyniącego Hrabów Chodkiewiczów Braci, 4to i nakoniec Prośbę 3cią niektórych wierzycieli do Decyzji swojej przyniesionej w samym wyrokowaniu następnym wykreślił postanowienie. „Przykazali. Gdy „ogromne dzieło Rozbiorowe JW. Alexandra Hrabiego Chodkiewicza więcej z osimnastu tysięcy „kart składające się w Guberniach Kijowskiej, „Wołyńskiej i Mińskiej ułatwiane i na rawizyą „przysłane w Kategoryach likwidacyjnych nie „mały liczbił Kredytów, a zaś w kategory „rych maszy dla wszystkich razem jest interesu „jącym i narnaczenie terminu do rozpoczęcia tak „kowej Sprawy osobliwie dla stron odległe mie „szkających jest konieczne potrzebne, tedy przy „chylając się do żądania tak pełnomocnika JW. „Alexandra Hrabiego Chodkiewicza jako też „opieki JW. Józefa Hrabiego Chodkiewicza nay „znaczniejszego Kredytora i innych wyżey po „mienionych Dzień 15 nowembra roku bieżące „go dla rozpoczęcia tej sprawy naznaczyć i gdy „by Wpis narypiewszy przed tym czasem doszedł „tedy do terminu wyżey oznaczonego zatrzyma „nia w kontynuacji zadeklarować. Oczem obwiesz „czeniu przez Gazety Kuryera Litewskiego Pleni „potentowi Maszy dozwolić. „Na oryginalnym „Extrakcie z Departamentu Kijowskiego authen „tycznie wydanym podpisy urzędników następują „ce. „Protokół podpisałi Prezes Rohoziński, So „wietnik Alexandrowicz, Deputat Gruszecki, Pi „sarz Michalowski. (L. S.) Ukaznye pieczęt „nye wzięty, Zgadza się z Protokulem świadcze „Michalowski Pisarz Sądu głównego Kijowskie „go Czytał Kazimierz Miaszkowski Archiw „sta Sądu głównego Kijowskiego. „Zgodność z „autentycznym ekstraktem świadcze maszy kredal „ney JW. Alexandra Hrabiego Chodkiewicza J. W. „pol. Sędzia Jan Zaleski.

1. Za Rozkazem JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI.

Wypis z protokołu Potocznego dekretu Sądu rozbiorowego fortuny JW. Alexandra Hrabiego Chodkiewicza J. W. P.

Roku 1821 mca augusta 20 dnia. Sąd exdywizorski fortuny JW. Alexandra Hrabiego Chodkiewicza J. W. P. słuchał przedstawienia pełnomocnika maszy pod liczbą 3cią do Sądu tegoż

przyniesionego, z doniesieniem; iż termin w dniu 15 augusta idącego roku przybycie Sądu niniejszego do miasteczka Turca deklarujący, przez Kur. Lit. trzykrotnie ogłoszony został; Sąd zaś na miejsce przeznaczony jurysdykcji, to jest w Gubernią grodzieńską, powiat Nowogródzki, do miasteczka Turca przybywszy, rozwinął już swoje działania, i już niektórzy wierzyciele Litewscy, wileńscy i grodzieńscy Guberniów do funduszów Turca i Sołeczniak hypotekalnie ubiegający się przysięgłą spełnili komportacyą, inni zaś, mniej wchodzący w ścisłość własnego intessu, że uspiech jest ogólnym awantazem, a ten dusze wszystkich osób do kierunku massalnego wpływających zajmując, zwlekać mogą przybycia swoje z dokumentami w sądownictwo niniejsze; czemu aby zapobiedz, a razem nadać fundament decyzji sądowej, iżby o przybyciu w to miejsce sądownym powtórnie wierzycieli litewskich zawiadomić, termin stawienia się dla tychże, ostateczny, nie daley jak po dzień pierwszy miesiąca 8bra idącego roku naznaczyć, i rezolucyi zapaść mającej w Kur. Lit. ogłoszenia dozwolić prosił; Sąd zdecydował: chociaż o przybyciu sądownym na dzień 15 teraz. mca, augusta do dóbr exdywizyi uległych miasteczka Turca, wierzyciele maszy kredalney dostatecznie przez Redakcyą Kur. Lit. zawiadomieni będąc, w małej tylko liczbie z swojemi prawami dotąd postawili się, spóźnione zaś przybycie w większej liczbie tychże wierzycieli zapowiadać może zwłokę czasu i bezczynne przebywanie w tej prowincyi Sądu exdywizorskiego, zapobiegając przeto temu dla samychże wierzycieli szkodliwemu wypadkowi, o przybyciu sądownym do miasteczka Turca powtórnie wierzycieli do maszy kredalney JW. Jenerała Chodkiewicza ubiegających się przez Redakcyą Kur. Lit. zawiadomić, z ostrzeżeniem; iż jeśli ciż swoich za poprzedzającą przysięgłą komportacyą nie złożą, tedy Sąd zapobiegając dalszej zwłoce w terminie właściwym zadeklarować upadek czyli amissyą niestawiającym się wierzycielom w obowiązku zostanie. Czytano roku 1821 dnia 20 augusta. Zgodno z protokulem świadcze maszy kredalney JW. Alexandra Hrabiego Chodkiewicza J. W. P. Sędzia Jan Zaleski Podsedek Jan Józef z Dobry Dobrzański.

Z a p o z e w.

1. Na skutek dekretu dworząńskiego opieki Białostockiego i Sokolskiego Powiatów, przypozwajają się niniejszym przed tenże Sąd na najbliższą Kadencyą Suksesorom zmarłego w Białymstoku Erdmana Szulca Justic kommisarza potym adwokata z terażniejszego swego pobytu niewiadomi jakoto: Edward i Franciszek bracia, Janetta i Emilia siostry Szulcowie i ich byli opiekunowie, mianowicie Johan Baur doktor medycyny na powództwo Kredytów tegoż zeszłego Erdmana Szulca, Szczególnie Urodzonego Leopolda Behra przy odwołaniu się do uprzednich zapozwów 3aaa przeznaczenia Taxy i Exdywizyi wszelkiego po zeszłym Erdmanie Szulcu pozostałego majątku, mianowicie Domu czyli Kamienicy w mieście Białymstoku na ulicy warszawskiej położonej, a to z powodu odłożenia go nad wartość, wystawienia teyże kamienicy na sprzedaż z publiczney licytacji za poprzedzającemi o tym obwieszczeniami, zajęcia oney bezzwłocznie w administracyą Sądową, decydowania na zapozwanych

i opiekunie ich komportacyi na rejestrze wszelkiego rodzaju ruchomości po zesłanym Szulcu pozostały z wyswieceniem summ, jeśliby jakie także po nim wozyjem rękę znajdowały się, a to zobowiązaniem przysięgi na rzetelność takowej komportacyi. Po uskutecznieniu zaś sprzedaży kamienicy i intractu tego komportacyi, wniwiera urodzonemu Behrowi zupełnej satysfakcyi w kapi-talnej jego 684 talarów czyniącej procentowej i Expensowej należności z funduszów dłużnika przez komportacyą wyswiecić się mających nade-wszystko z summy ze sprzedaży kamienicy zebrać się mającej, z usunięciem dalszych współ kredytorów i tego wszystkiego decydowania, co przy rozprawie wniesionym i dowiedzionym zostanie.

Roku 1821 mca augusta 18 dnia.

11 augusta 1921 r.
Sekretarz F. Arcimowicz.

2. Kurator masy JW. Grafa Baltazara Komorowskiego bywszego Prezesa Sądu Głównego Wołyńskiego Departamentu 1go i kawalera wszystkich kredytorów i debitorów tożże masy uwiadamia, że kondescencya rozbirowa dawniey w mieście Jego Imperatorskiey Mości Zytomirzu sądząca się, na skutek Ukazu Rządzącego Senatu, przez rezolucyą Sądu Głównego Wołyńskiego Departamentu cywilnego, roku teraźniejszego, dnia 5 kwietnia wypadła do dobr miasteczka Rozyszcz, z pokasowaniem wszystkich dzieł poprzedniczego Sądu w Zytomierzu nastąpionych, przeniesioną została, i Sądowi rozbirowemu w Rozyszczach sądownictwo otwierającemu, dekret sądu Głównego r. 1818 dnia 15 maja wypadły, we wszystkich do skutku przyprowadzić nakazano, że tenże sąd rozbirowy w miasteczku Rozyszczach roku teraż. dnia 24, maja dzieło swoje rozpoczął, dobra w administracyą oddał, i inne okoliczności złatwiwszy, każdemu kredytorowi zaprzysiądz komportacyą dokumentów przed naybliższym ich mieszkaniem sądem dozwolił, dla przyspieszeniu zaś końca rozbirowey sprawie na przyszłym terminie przyniesioną kategorią zaocznie rozsądzać deklarował, aby więc nikt na zaoczność nie miał powbdu żalić się (jeżeli j y podpadnie) przez nieyszą gazetę uwiadamia z Zytomirza r. 1821 dnia 15 sierpnia. Antoni Stetkiewicz.

Prze da ż.

P o d r a d.

P r z e d a Ź.

Uw i a d o m i e n i e.

NOWE DZIEŁA.

Wyjeżdża za granicę.

mieście Mińska na ulicy szosy 200 rubli; a		Gabryel Gerszonowicz		Wiatry.		Odmiana w powiet.
czynszący rocznego dochodu srebr.		Wys. Ther. Reau.		Zachodni		Pochmurno
Obserwacje meteorologi- czne.	Czas obserwacji	Wysokość Barom.		Połud. Zachodni		Pogoda
	dnia 27 średnia	27 cal. 9,4	lin. +13,35	stopni	Pogoda	
	dnia 28 średnia	27 — 9,23	— +13,92	— —	Pogoda	
	dnia 29 godz. 6	27 — 9,2	— +10,	— —		

Wilno dnia 29 Sierpnia 1821 roku v. s.

Wezwanie od Wileńskiego Towarzystwa Dobroczynności.

3. Wydział 5ci Wileńskiego Towarzystwa Dobroczynności mając na celu przyniesienie niespełniwym współbłiznim bez funduszu będącym wszelkiej pomocy lekarskiej, a tćm samćm doprowadzając do skutku zgodne z ustawami i własnym uczuciem rozporządzenie, między innemi, przedsięwziął użyć potrzebnych środków dla zapobieżenia szkodliwym ospy naturalney skutkom, przez zaszczepienie dzieciom ospy ochraniającej (wacciney). Na ten koniec wyznaczoną została w domu Towarzystwa Dobroczynności sala, gdzie w każdą niedzielę rano od godziny 9tej do 10tej operacya rzezonana na dzieciach pleci obojćy (rodziców ubogich) przynosić się tam mających uskuteczniłą będzie. Spodziewać się zatem należy, iż rodzice przez wrodzone przywiązanie do swych dzieci, nie zaniechają tego zdarzenia, które jest jedynym środkiem do zapobieżenia nieuchronney klęski przez ospę naturalną doświadczającej się. Wilno roku 1821 miesiąca sierpnia 17 dnia.

Sekretarz 3 Wydziału Wileńskiego Towarzystwa Dobroczynności. K. Wagner.

P o z e w.

Wedle Ukazu Jego IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnającego Całą Rosyą etc. etc. etc.

3. Urodzonym Justynowi Samowiczowi jeneralnemu dóbr JW. Michała Hrabiego Tyszkiewicza komissarzowi, Stanisławowi Kalinowskiemu, Grekowiczowi successorowi po zeszyłym xiedzu Grekowiczu superyorze byteńskim, Antoniemu Bogusławskiemu Sędziemu Granicz. ptu Telszewskiemu, Annie z Jakubowskich Kostrowickiej, Mikołajowi Magnuszewskiemu, Janowi Bukrabie, Annie Jaczynicowej Rotm. Nowogr., Nieczajowej, Marciniewskiemu, Kuroczyckiemu, Harackiewiczowi byłemu ekonomowi w Jastrzęblu, Ignacemu Zablockiemu i dalszym, pozw przed Sąd Ziemski ptu Nowogródzkiego na kadencyą oktobrową lub poniey nappierwszą, z powództwa Urodzonego Alojzego Wysockiego b. Porucznika woysk Polskich z referencyą do oświadczenia w roku terażniejszy 1821 apryla 16 dnia w aktach Ziemskich ptu Nowogródzkiego zapisanego wynosi się o to: iż pozywający cały ciąg pierwiastkowy o swojego życia pracy i posługom spółobywatelskim poświęcając, stanął w końcu na tym stopniu że zgromadzony, acz szczupły, summovny fundusz na opatrzenie własnych i familii swojej potrzeb wystarczającym, wedle przekonania swego, bydz widział, jakowy różnym zakredytowany osobom i od niektórych w opłacie nawet procentów strudniony słuszną w pozywającym zabezpieczeniu całości onego wzbudzał troskliwość, i gdy pozywający z znaczniejszą częścią summovney własności swojej postrzegł się wznacznę liczbę jednego dłużnika wierzycieli do przyjęcia ziemney satysfakcyi powołanych, tą koleją z summovnych lokat do przeżyścia na ziemną posiadłość zmuszony, nabył majątność Suchorzebszczyznę w poie Nowogródzkim położoną, walor której własną z kredytów zdięta summa, wziął po żenie posagiem, i w części zaciągnięnym długiem zapłacił, na doprowadzenie jakowego majątku do dobrego dziś stanu, i następnie spodziewanych z ekonomiki pożytków, znaczny czyniąc awans, gdy na te przez zawód niektórych dłużników swoich we własnych funduszach nieznaydował źródła takową majątność Suchorzebszczyznę nowo zaciągnięnym długiem bardziey obciążył, w zniżoney dziś produktów cenie i trudnym pieniędzy obróćcie, nie mogąc pozywający wszystkim wierzycielom swoim punktualnie wypłacać procentów, a nadto od niektórych o kapitał processem naglony, wstrudnio-

nym tym sposobem już dla siebie kredycie żadney do wypłaty kapitałów niewiadac sposobności; by przeciągiem czasu i przedsięwziętym od niektórych wierzycieli processem niezwiększać własnego długu, lecz żeby wczesną równą dla wszystkich dopełnić satysfakcyą, powoływa wszystkich Urodzonych wierzycieli swoich do jednego Sądu Ziemskiego ptu Nowogródzkiego, pod jurysdykcyą którego majątność Suchorzebszczyzna, jedyny cel odpowiedzi jest położona, w następnych prośbach o przeznaczenie dla wszystkich pozywanych urodzonych wierzycieli jednoczasowey wieczystey ziemney za ich należności satysfakcyi, a to przez użnanie taky i exdywizyi wieczystey majątności Suchorzebszczyzny, o naznaczenie Sądu akt takowy spełnić powinnego i przepisanie onemu właściwych reguł, żeby zaś sąd takowy z mniejszym dla masy i kredytorów odbył się kosztem, o wyznaczenie do wyeksekwowania onego jednej osoby, równą dłużnika i kredytorów posiadającej ufinosć, jeżeli na to urodzonych wierzycieli zaydzie zezwolenie, o znicozennienie wszelkich niesprawiedliwie rościć się mogących pretensyw, o przyjęcie rachunków i detrunkat, jakie ze strony pozywającego przyniesionemi zostaną, o przeznaczenie dla niestawających kredytorów wieczystey w ich pretensyach amissyi, a nim termin ku zjazdowi Sądu exdywizorskiego naznaczonym zostanie, o przeznaczenie na wszystkich pozywanych kredytorach wczesney do kancelaryi Ziemskiej Nowogr. komportacyi wszelkich papierów, za któremi do ofiarowaney na satysfakcyą ziemi dopominek przynosić będą, jako zaś folwark Suchorzebszczyzna do expedyowaney w niedawnym czasie kommissyi Upuickiej dokładnie był wymierzonym, i obreby przez pozywającego nabyte mapą i summaryuszem w tćku pozywającego znaydującemi się są objęte i wyjaśnione, przeto o przeznaczenie tylko takowego wymiaru werefikacyi co do zayść mogących w pognoiach odmian, i tych przeciągiem kilkoletniego gospodarowania przybytku, oraz o to wszystko co czasu rozprawy żadanym będzie z wolną tćy žaloby poprawą. Pisanu roku 1821 augusta 10 dnia.

Roku 1821 augusta dnia 13. Woźny zeznając iż tego pozwu z instancyi W. Alojzego Wysockiego Porucznika b. woysk Polskich przez Sąd Ziemski ptu Nowogródzkiego na kadencyą oktobrową celem uzyskania taky i exdywizyi majątności Suchorzebszczyzny wyniesionego W. W. JPP Justynowi Samowiczowi jeneralnemu dóbr JW. Michała Hrabiego Tyszkiewicza komissarzowi, Stanisławowi Kalinowskiemu, Grekowiczowi successorowi po zeszyłym xiedzu Grekowiczu superyorze byteńskim, Antoniemu Bogusławskiemu Sędziemu Granicz. ptu Telszew., Annie z Jakubowskich Kostrowickiej, Mikołajowi Magnuszewskiemu, Janowi Bukrabie, Annie Jaczynicowej Rotm. Nowogr., Nieczajowej, Marciniewskiemu, Kuroczyckiemu, Harackiewiczowi byłemu ekonomowi w Jastrzęblu, Ignacemu Zablockiemu jako osiadłości w gubernii grodzieńskiej niemającym kopią z autentykiem zgodną w mieście Nowogródku w miejscu odbywających się jurysdykcyow do drzwi sądowych przybił, i by o tćm pożywnych doszła wiadomość do opublikowania trzykrotuego przez Gazetę Kuryera Litewskiego podał.

Jan Witkowski Woźny Ptu Nowogr. Roku 1821 miesiąca augusta 13 dnia przed aktami Jego Imperatorskiej Mości Ziem. Ptu Nowogródz. stanowiący obecnie Woźny Jan Witkowski takowy pozw zeznał, i swe zeznanie w protokule potoczny podpisem własnoręcznym stwierdził. Świadcze Karol Jabłoński Nowogródz. Akt. Ziemski Regent.

Roku 1821 miesiąca augusta 13 dnia. Wilno drukować świadcze Sąd Ziem. ptu Nowogr. deżurny urzędnik i tegoż powiad. pisarz Nikodem Kiernowski.

O g ł o s z e n i e.

Po doprowadzeniu do wiadomości Waszey Cesarskiej Mości projektów, tak o zaprowadzeniu własney fabryki kart w domu wychowania, na miejscu exystującego odkupu, jako i względem urzędzenia sprzedaży kart za pośrednictwem osobney do tego ekspedycyi i uprzywilejowanych kommissantów, a gdzie ich nie ma, przez Izby Powszechney Opieki, jak się to dotąd uskutecznia, Rada opiekuńcza Sankt-Petersburska przedstawiła mi teraz ułożony przez honorowego Opiekuna Nieliędyńskiego-Mieleckiego, na którego ta część włożona, projekt zupełnego postanowienia o pobieraniu poboru z kart i nim zarządzaniu.

Podając przy niniejszym takowy projekt do uwagi i potwierdzenia, Waszey Cesarskiej Mości, razem, według jego brzmienia, upraszam Waszey Cesarskiej Mości o zezwolenie i do kogo należy rozkazanie podług następujących artykułów:

1) Izby miejscowe policye miały ścisły dozór, a żeby nigdzie nie było handlu kartami zakazanemi, rozwożenia ich, skrytego robienia kart w domach i fabrykach, którym nie pozwolono, oraz używania kart kontrabandowych, pod obawą sztraf, w postanowieniu przeznaczonego.

2) Zeby Izby Powszechney Opieki, stosownie do poruczenia Rad opiekuńczych, przyymowały na siebie sprzedaż kart w tych miejscach, gdzie nie będzie kommissantów domu wychowania, podobnie jak teraz przez nich takowa sprzedaż dla dzierżawców odkupu uskutecznia się, otrzymując za to na rzecz swoje po pięć procentów od każdego rubla, uzyskanego z sprzedaży kart.

3) Zeby Izby Powszechney Opieki przyymowały pod swój dozór przysyłane od Rad opiekuńczych karty, i wydawały je kommissantom domu wychowania, za okazaniem kwitacyi i poprzedniczej od Rad Opiekuńczych odezwy, otrzymując za to po skończonym roku na rzecz swoje od tych Rad po dwa procenta od każdego rubla, na jaką sumę, podług ceny po jakiej się karty sprzedają, z tychże Rad kommissantom było wydano, podlegając za utratę i zepsucie kart, oraz za nieprawne wydanie bez kwitacyi i poprzedniczej odezwy Rad opiekuńczych, odpowiedzialności i uzyskaniu podług ceny sprzedażney.

4) Zeby Izby Powszechney Opieki uwiadomiły Radę opiekuńczą Sankt-Petersburską bez zwłoki o kartach, otrzymanych przez nie, dla składu lub sprzedaży, względem wydanych kommissantom i przedanych wiele każdego gatunku, takż o pozostałych rzeczywiście i o uzyskanych z sprzedaży kart pieniędzy.

Na wszystko to będę oczekiwać Waszey Cesarskiej Mości rozwiązania.

Na Oryginalie własną Jej Cesarskiej Mości ręką podpisano tak:

M A R Y A.

Pawłsk dnia 28
maja 1819.

Poniżej własną Jego Cesarskiej Mości ręką napisano:

Zupełnie zgadzam się z postanowieniem Waszey Cesarskiej Mości.

A L E X A N D E R.

Kamienny Ostrow:
dnia 27 maja
1819 roku.

U R Z A D Z E N I E.

O p o b o r z e o d k a r t i z a r z ą d z a n i u n i m.

Znosząc na przyszłość fabryki prywatne i odkupy kart, zostawia się samemu domowi wychowania robienie i sprzedaż kart do gry; również polskie kampije, taroki, zgadujące, dziecinne i tym podobne, gdzie w której prowincyi jakie się używają.

Ustanawia się sprzedaż kart do grania własney fabryki Cesarskiego Domu wychowania od dnia 1 stycznia 1820 roku w całym Państwie Rosyyskim, nie wyłączając żadnych gubernij, prowincyj, obwodów, miast, wsi i powiatów, chociażby które i na osobnych prawach zostawa-

ły; również i w nowo nabytym obwodzie Białostockim i innych prowincjach, jak w dawniejszych kontraktach z dzierżawcami wyrażono.

3.

Dozwala się sprzedaż kart Domu wychowania, po miastach, slobodach, wsiach i powiatach, także na targach i w czasie jarmarków, niemniej przez otwarcie czasowey, jako i przez zaprowadzenie ciągley niezmiennej sprzedaży przez rozwożenie, oraz w zaprowadzonych swoich lub najetych domach i kramach, gdzie i jak dogodniej będzie, ogółem, tuzinami i taljami, bez żadney przeszkody ze strony mieyskiego, kupieckiego i mieszczańskiego zgromadzenia.

4.

Na ten raz cena kart od dnia 1 stycznia 1820 roku, pozostaje taż sama, jak była dotąd, a mianowicie w obu stolicach i we wszystkich guberniach i powiatach, prócz Sybirskich, 1go gatunku tuzin po 10 rubli, a każda talia po 83½ kop., 2go gatunku tuzin po rubli 8 a każda talia po 66½ kop., i 3go gatunku tuzin po 5 rubli a każda talia po 41½ kop.; w guberniach Sybirskich: Tomiskiej, Tobolskiej i Irkuckiej i ich powiatach, 1go gatunku tuzin po 11 rubli a każda talia po 91½ kop., 2go gatunku tuzin po 9 rubli 11½ kop., a każda talia po 76 kop., i 3go gatunku tuzin po 6 rubli 91½ kop., a każda talia po 57½ kop.; lecz jeżeli Rada opiekuńcza Sankt-Petersburska stosownie do życzenia Publiczności, prócz wspomnianych trzech gatunków kart, uzna w fabryce Domu wychowania robić karty z brzegami złotemi i innemi ozdobami, wymagającemi większych kosztów jak karty zwyczajne, wówczas i cena ich sprzedażna może być podwyższona w miarę kosztów, o cżem w swoim czasie od Rady Opiekuńczej Sankt-Petersburskiej przez gazety ogłoszono być ma.

Uwaga. Dla ustanowienia trzeciego gatunku kart, Dom wychowania skupuje mało używane karty 1go i 2go gatunku u chcących je zbywać za gotowe pieniądze, za cenę stosowną do ich używania.

5.

Przedaż kart z Domu wychowania od dnia 1 stycznia 1820 roku, odbywać się ma w stolicach: z magazynów własnych kosztem Domu wychowania wystawionych dla cząstkowey sprzedaży; a dla ciągłego i bez żadnych trudności dogodzenia w każdym mieyscu publiczności, z tych częściowych magazynów wydawane będą karty podług rozległości stolic, do małych kram wolno handlujących; w miastach zaś powiatowych uprzywilejowanym kommissantom, biorąc od nich i od innych, przy samem wydaniu im kart, gotowe pieniądze, z odstąpieniem pewnych na rzecz ich procentów od każdego rubla, z sprzedaży podług ustanowionej ceny. A do wszystkich dalszych gubernij Dom wychowania z głównego swiego magazynu, w Sankt Petersburgu założonego, rozsyłać będzie karty na sprzedaż do uprzywilejowanych kommissantów, wprzód także otrzymanych od nich gotowych pieniędzy, z odstąpieniem na rzecz ich od uzyskanego za karty rubla, pewnych procentów.

6.

Upriwilejowani gubernijalni i powiatowi kommissanci, handlujący kartami, mogą być osoby wszelkiego stanu; jednakże z pierwszeństwem dopuszczeni będą do tego, bawiący się handlem, jako to: kupcy i mieszcianie, a osobliwie ci, którzy prócz guberskich zajmują się handlem i w miastach powiatowych.

7.

Upriwilejowani gubernijalni kommissanci, co do handlu kartami, zastępują się od zawisłości mieyscowemu zwierzchnictwu, wyłączając tylko przypadki, jeśliby upriwilejowani kommissanci handlowali zabronionemi kartami albo i terazniejszemi Domu wychowania; ale jeśliby sprzedawali drożej od cen naznaczonych.

8.

Upriwilejowani gubernijalni kommissanci upoważnieni od Domu wychowania do przedawania kart, mają przysyłać swoje doniesienia i wiadomości o sprzedaży kart z adresem: „Do Rady

Opiekunów Sankt Petersburskiej, Cesarzkiego Domu wychowania; bez opłaty na pocztę wagowych pieniędzy, jak skarbowe listy.

9.

Uprzywilejowani gubernijalni kommissanci, trudniący się od Domu wychowania sprzedażą kart, zgodnie z zawartą z niemi umową, mają zostawać pod bezpośrednią Opieką Domu wychowania, ze strony którego, na ich dobro, stosowane będą wszystkie prawa, Naywyżey Domowitemu nadane.

10.

Dla bliższego ze strony miejscowej Zwierzchności nadzoru, a żeby nie było zakazanego rozbicia kart i zabronionej ich sprzedaży, Rada Opiekunów Sankt Petersburska nie zaniedba wydać uprzywilejowanym kommissantom względem handlu kartami instrukcyi, które mają być okazane w tych miastach, gdzie sprzedaż skarbowych kart zaprowadza się, naczelnikom policyi gubernijalnej; a ci uprzywilejowani gubernijalni kommissanci obowiązani są z danych sobie od Rady Opiekunów przedać kart instrukcyi, wydać plenipotentom swoim w miastach powiatowych dokładne kopie, zawiadując je wprzód w jakimkolwiek urzędowym miejscu dla poświadczenia, z wyrażeniem, komu ona służy; jeżeli zaś w jakim powiatowym mieście, uprzywilejowani gubernijalni kommissanci do przedania kart, sklepu lub domu nie założą, również i plenipotentów lub kommissantów od siebie do ciągłego przedawania kart mieć nie będą, tedy w takim mieście i powiecie jego pozwała się każdemu kartami handlować i bez pozwolenia i bez instrukcyi Domu wychowania, tylko, żeby w handlu karty znajdowały się niefałszywe i niezakazane, a nabyte z magazynów Domu wychowania, lub uprzywilejowanych gubernijalnych kommissantów; lecz w jakich miastach przedać kart od Domu wychowania lub jego kommissantów, ustanowiona będzie na zawsze, wówczas w takich miastach i ich powiatach nikt już postronnie bez pozwolenia na piśmie Rady Opiekunów Sankt Petersburskiej, handlować kartami nie może pod sztrafem, poniżej w punkcie 16 tego urzędu wyrażonym.

11.

Jeżeli ktokolwiek z uprzywilejowanych gubernijalnych kommissantów, otrzymawszy wyłączne prawo do handlowania kartami, umrze lub innemi wypadkami doprowadzony będzie do stanu niemożności utrzymywania handlu kartami, a Rada Opiekunów Sankt Petersburska, z powodu odległości miejsca, nie może być o tem prędko uwiadomiona dla zrobienia nowego rozporządzenia; w takich zdarzeniach, żeby nie zatrzymała się ciągła sprzedaż kart i ztąd nie pochodziła szkoda dla Domu wychowania, porucza się miejscowej Zwierzchności dopuścić do handlowania kartami, na miejsce dawniejszego sprzedawcy, który do niemożności przyszedł, jego następców; a gdyby ich nie było, wtedy i ustronnych, podług własnej uwagi, nim nastąpi nowe rozrządzenie Rady Opiekunów Sankt Petersburskiej.

12.

Jeżeli Rada Opiekunów Sankt Petersburska, uważając podług potrzeby dla bliższego nadzoru, za przeciwne ustawom kartowym, wysłać urzędników opatrzonych plenipotencyami, tedy takim officialistom za ich przedstawieniem, od miejsc sądowych i policyi, dawać rychłą pomoc i opiekę.

13.

Miejscowe policye mają pilny dozór, iżby nigdzie handlu zakazanymi kartami nie było, i ich rozwożenia lub przedawania, również żeby i w nie pozwolonych fabrykach i domach potajemnie nigdzie ich nie robiono, i nie używano kontrabandnych kart, stosownie do Naywyższego Imiennego Ukazu roku 1766 augusta 7 dnia; w przeciwnym zaś razie, iżby od winnych bez najmniejszego pofolgowania, stosownie do punktu 16 tego urzędu, uzyskane były sztrafy na rzecz tych, którzy doniosą.

14.

Przez karty zakazane rozumieją się prócz zagranicznych i takie, któreby robione były w jakiegokolwiek potajemnej fabryce, także z sztepla-

mi fabrykowanymi i mało używane karty Domu wychowania.

15.

Kiedy odkryte i wzięte zostaną zagraniczne do grania karty na tamożniach albo przez officialistów tamożennych lub osób ustronnych, te wszystkie karty, stosownie do Naywyższego Jego Cesarzkiego Mości Imiennego Ukazu, nastalego w dniu 4 augusta 1815 roku, mają być odesłane do Rady Opiekunów Sankt Petersburskiej, a z winnymi postąpić podług następującego 16 punktu.

16.

Jeżeli kto z uprzywilejowanych kommissantów i ich plenipotentów, albo kto i z ustronnych wszelkiej zwierzchności i stanu ludzi, dostrzeże albo dowie się o wprowadzeniu, albo sprzedaży kart zagranicznych, albo z fabrykowanymi szteplami, albo potajemnym i niepozwolonem ich robieniu, albo sprzedaż używanych, wówczas ma prawo niezwłocznie donieść o tem w mieście do Policmeystra lub Horodniczego; a w powiecie do Kapitana sprawnika albo do Sądu Ziemskiego, którzy w tej samej godzinie są obowiązani, iżby występki nie zostały ukryte, winnych wysledzić, karty, ile się zabronionych lub fałszywych okaże, wszystkie zabrać, winnego wyexaminowawszy przy donosicielu i przy kommissancie tej gubernii, a w stolicach przy członkach Rady Opiekunów, a jeśli winnym okaże się, przygotowane materiały do roboty kart, instrumenta i karty, skonfiskować, i prócz tego z winnego, jakiegobykolwiek on był stanu, uzyskać pęny, wiele znalezionych będzie u niego kart, za każdą talią po 48 rubli, na korzyść donosiciela, choćby on zostawał w obowiązku officialisty policyjnego lub tamożennego; karty zaś, materiały i instrumenta, po skończonym śledztwie, odesłać do Rady Opiekunów Sankt Petersburskiej, na rachunek Domu wychowania dla spalania, a o każdym podobnym odkryciu i przekonaniem przestępstwa, uwiadomić Radę opiekunów Sankt Petersburską.

17.

Postanowiony w punkcie 16 sztraf za każdą talią kart zakazanych, uzyskiwać na rzecz donosiciela tak z ich sprzedawcy jako i nabywcy, jeśli ten ostatni uprzednio nie doniesie sam miejscowej zwierzchności o nabyciu tych kart, wymieniając handlującego niemi. W przypadku zaś niemożności winowajców opłacić sztrafowych pieniędzy, postąpić z nimi podług praw ogólnych, o niebłądzących w stanie opłacenia należnego poszukiwania.

18.

Rada Opiekunów Sankt Petersburska na doniesienie od osób wszelkiego stanu, w zdarzeniach, jeżeli przez kogo zostały odkryte karty zakazane, obowiązana jest za każdym razem ze swojej strony zgłosić się do władz gubernijalnych, dla otrzymania od nich pomocy do uzyskania z winnych na rzecz odkrywającego, ustanowionego sztrafu.

19.

Jeżeli uprzywilejowani gubernijalni kommissanci dla znacznego odbytu kart w jakiej bądź gubernii, będą mieli trudność w otrzymaniu ich za gotowe pieniądze na potrzebę całoroczną, wymagającą opłaty znacznej summy pieniędzy, w takim zdarzeniu, żeby z jednej strony zabezpieczyć możność tego, a z drugiej gdyby nie zatrudniać Rady Opiekunów Sankt Petersburskiej częstemi i małemi posyłkami kart do gubernii i nie wstrzymywać sprzedaży ich dla niedogodnego przesyłania w pewnej porze roku, Rada Opiekunów Sankt Petersburska dla oddalenia wszystkich tych niedogodności, może nadesłać pewny zapas kart do miasta gubernijalnego dla chowania w Izbach Powszechnej Opieki, a za taką ilość kart, na jaką sumę okaże się podług ceny sprzedażnej, będzie wydana kommissantom, Rada Opiekunów obowiązując się po skończonym roku od każdego rubla na rzecz Izb Powszechnej Opieki, przysyłać po dwa procenta.

20.

Izby Powszechnej Opieki bez okazania od uprzywilejowanego szczególnego kommissanta Rady Opiekunów Sankt Petersburskiej kwietacyi, służącej do odebrania pieniędzy za wiadomą ilość

kart, i prócz tego bez poprzedniczy o tém odezwę Rady Opiekunów, kart wydawać nikomu nie powinny; a w przeciwnym razie podpadają nieuniknionej (prócz uzyskania podług ceny przedażnej za karty piędzdy) odpowiedzialności za szkody rzeczy skarbowej.

21.
Izby Powszechnej Opieki odpowiada także za stratę zapasu kart i ich uszkodzenie, stosownie do powyższego 20 artykułu tego urządzenia.

22.
Izby Powszechnej Opieki nie odkładając, mają nawiadamyć Radę Opiekunów Sankt Petersburgską, o liczbie otrzymanych przez nie do składu zapasnych kart i o wydaniu ich za odezwami Rady.

23.
Jeżeli w których guberniach, a osobliwie gdzie przedaż kart raler jest mała, kommissantami Domu wychowania być nie zechcą, a ustanowić w tych guberniach przedaż kart własnym kosztem Domu wychowania dla znacznych wydatków pieniężnych niedogodnie będzie, tedy dla tych gubernii dla spodziewanej dogodności i dla ciągłej wygody publicznej Rada Opiekunów Sankt Petersburgska przesyłać będzie na przedaż karty do Izby Powszechnej Opieki, a te rozszedłszy od siebie do miast i osób podług swojej uwagi; przesyłanie zaś kart przysyła na swój rachunek Dom wychowania, a zebrane za karty pieniądze podług będącej ceny, również i wiadomości o przedaży kart, mają przysyłać przez pocztę do Rady Opiekunów Sankt Petersburgskiej zawiadomieniem, wiele którego gatunku kart przedażano, a wiele rzeczywiście pozostało, i opłaty za ich przesłanie procentnych i wagowych piędzdy, także przysyła Dom wychowania na swój rachunek, a wiele w wyrażonych miastach za pośrednictwem Izby Powszechnej Opieki przedażano będzie kart, zostawiając się na rzecz tychże Izby od uzyskanego za przedaż kart rubla po pięć procentów, które mają pozostać w tychże Izbach.

Na oryginale podpisano: *Jerzy Nieleżyński-Mielecki.*

Zgodno: Sekretarz Radcy tytułarny *Pietraszewski.*

Wezwanie powtórne i ostateczne.

3. W interesie Generałowicza wojsk polskich *WJP. Maurycego Prozora* po wyjściu z opieki, za *Ukazami Lit. Wileń.* Głównego Sąducego Departamentu i Gubernińskiego Rządu z opiekunami przewożącym się, za podaniem od tegoż prośby, tak przeciwko *Wojewodzie Witebskiemu JW. Antoniemu Prozorowi*, jako dalszym opiekunom, oraz z dzieła osobnego jednoczasowo opiniować się winnego *WW. Wojciechowskich*, i weszły prośby, od b. Sędziego Grodzkiego *Kowieńskiego W. Romualda Dąbrowskiego*, za powodem nowych odkrytych okoliczności, a ztąd zaszczyt, uważonej i postanowionej konieczności ułatwienia wymagającej potrzeby, w skład własnej rezolucji dworskiej ptu *Kowień.* Opieka, po awizacji do *Gazety Kur. Lit.* od dnia 21 lipca roku idącego w terminie o oznaczonym i awizowanym, to jest 15 sierpnia tegoż roku niedoczekawszy skutku, powtórnie i ostatecznie do nieodmiennej i nieuchronnej wypełnienia wzywa: najprzód *Wojewodę Witebskiego* i kawalera *JW. Antoniego Prozora* do złożenia dowodów, punktów objaśnienia od *W. Maurycego Prozora* w opiekę złożonych, a przez komunikację wziętych, i własnej explikacji (jeżeli się takowa potrzebną zdawać będzie), powtórnie *JW. JPP. Karola oboźnego Litewskiego* i kawalera *Prozora Rafała* i dominika *Oskierków*, *Strażników Lit. nadwornego Marszałka* i kawalera *Michała Gielguda*, *Rotmistrza kawalerii Litewskiej Józefa Łopacińskiego*, i *Teodora Medekszy granicznego Kowień.* Prezydenta, zapowiedzianych opiekunami przez powodującego *W. Maurycego Pro-*

zora, i do odpowiedzialności z opieki nad nim i dalszym onego rodzeństwem wspólnie z *JW. Antonim Prozorem Wojewodziecem*, w massie, znaczącej powołanych, oddzielnie *JW. Łopacińskiego*, jako i *JW. Antoniego Prozora z exekwowanej nad JPP. Anzelmem, Sewerynem, Ignacym bracią, Lucyną i Johanną siostrami Wojciechowskimi*, po *Wiktoryi z Ruszczyców Wojciechowskiej Szam. dworu polskiego*, opieki; jako i samych aktorów rzeczy wyżej rzeczonych *JPP. Wojciechowskich* do przybycia na dzień 1 września roku idącego 1821 do miasta *Kowna*, osobistą lub przez plenipotentą stannosć w niniejszej opiece, dla należytego w potrzebie objaśnienia się; za uchybieniem zaś i w tym terminie, opieka pod niestannosć, zmuszona zostanie stanowić opinią, z których szkoda wyniknąć mogąca zostanie na rachunek samych aktorów niedbających o interesie, jako ostateczny sub ammissione causae; oznaczony termin awizując, że w takowym nieodmiennej opiece, ostateczny rozbiór dzieła powyższe weźmie, i stronom wszelkie dalsze dowodu lub odwodu zamiary, przecięte zostaną zawiadania 1821 roku augusta 16 dnia. *Adam Kozakowski Prezes Sądu Ziem. Ptu Kowieńskiego.* Sekretarz *Wincenty Swolnień.*

Sądy Exdywizorskie.

3. Za dekretem remissyjnym *Ziem. Ptu Szawelskiego 1821 r. mia. marca 50 d. f.* wianym dział dóbr *Szatrop Gorajnow* między rodzeństwem *WW. Kotarskich* a także i *Exdywizyą schedy Ja. na Kotarskiego* determinującym, Sąd podkomorsko exdywizorski do wymienionych dóbr zjechawszy, pierwsiatkowe działania zaskutecznił, oraz na ostateczne rozstrzygnięcie ogólnej sprawy, do dnia 12 zbira idącego roku czynność swą odłożył, ażeby zatem wszyscy kredytorowie lub jakiegokolwiek tytułu pretensorowie *W. Jana Kotarskiego* w oznaczonym czasie z dowodami ich realność probującymi przez się lub plenipotentów jawili się pod utratą rzeczy ostrzeżę. Działo się 1821 augusta 9 dnia.

Kazimierz Narbutt Podkom. Szaw. Prezydent w Exdywizyi, Ludwik Billewicz Sędzia Ziem. Szaw. Exdywizor Pisarz Ziemski Szaw. Stanisław Rodowicz Exdywizor. Regent Dullewicz.

Przedaż i arenda domu.

3. Od Rządu Gubernialnego *Litewsko-Grodzińskiego* ogłasza się: iż w tutejszej gubernii w powiatowym mieście *Slonimie* znajdujący się murowany dom żyda *Chaima Owsejowicza Łondy*, oddany na ewikcyjną różnej dostawy provisionsu za mieszkańca nowogródzkiego żyda *Wulfa Wielbiszewicza*, który podpadł wzykaniu, naznaczony na przedaż publiczną, dla nabycia którego wzywają się życzacy, którzy mają przybyć dla targów na pierwsze dwa terminy; to jest: dnia 29 i 30 następującego miesiąca augusta do *Ratusza slonimskiego*, a dla przetargu do tego gubernialnego Rządu za trzy miesiące od dnia wydrukowania ogłoszenia, które później nastąpi w gazetach *Sankt-Petersburskich* lub *Moskiewskich*; przytęm także ogłasza się: iż wyrażony dom, wprzód nim się przeda, wypuszczony będzie w dzierżawę arendowną, ztęm życzacy wziąć ten dom w arendę, mają przybyć dla targów na też terminy do *Ratusza slonimskiego*. *Julii 29 dnia 1821 roku.*

Expedytor Krupowicz.